Jaargang 112. Dingsdag, 7 Junij 1853. No. 45.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

SCHUTTERIJ.
KENNISGEVING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* — gelet hebbende op het bepaalde bij art. 18 en 22 van Zijner Majesteits besluit van den 28sten Junij 1828 (*Staatsblad* no. 42), waarbij de werkzaamheden worden geregeld van de COMMISSIE van ONDERZOEK, bedoeld bij art. 15 der wet op de Schutterijen van den 11den April 1827 (*Staatsblad* no. 17), — brengen bij deze ter kennis van de navolgende personen, te weten:

a. Degenen, welke in het vorige jaar om **LIGCHAAMSGEBREKEN, BROEDERDIENST of ANDERE REDENEN** voorwaardelijk van de Schutterlijke dienst zijn vrijgesteld;

b. Degenen, welke uit **andere plaatsen** zich hier met der **WOON** hebben nedergezet, waaronder ook zijn begrepen **MILITAIREN**, die hunne **paspoorten** verkregen en zich alhier gevestigd hebben, en zulks voor zoo verre zij zich in dit jaar ter inschrijving voor de Schutterij hebben aangegeven, en vermeenen mogten redenen tot vrijstelling of uitsluiting te hebben;

c. De zich in deze Stad gevestigd hebbende **VREEMDELINGEN**, mede voor zoo verre zij zich in dit jaar ter inschrijving hebben aangegeven, en vermeenen mogten redenen tot vrijstelling of uitsluiting te hebben:

Dat gemelde Commissie, tot het **onderzoek** van — en de **beslissing** omtrent de **redenen van vrijstelling of uitsluiting van de Schutterlijke Dienst**, voor bovengemelde personen, zitting zal houden in de ZAAL van den MILITIERAAD, in het Raadhuis, op WOENSDAG den 8sten Junij aanstaande, des voormiddags van half tien tot twaalf uren.

De bovengemelde personen, die vermeenen mogten redenen tot vrijstelling te hebben, worden ten ernstigste aangemaand, om, op tijd en plaats voornoemd, voor gemelde Commissie te verschijnen; terwijl zij, welke niet voor de Commissie verschijnen, gehouden worden geene redenen tot vrijstelling te hebben, en bij de Schutterij moeten worden ingelijfd.

En opdat deze kome ter kennis van de belanghebbenden, zal dezelve in de *Groninger Courant* worden geplaatst.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen* den 30sten Mei 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

AANGIFTE VOOR DE WEEKMARKT.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* verwittigen diegenen, die voor de **tweede helft** van het jaar 1853, op de **WEEKMARKT** alhier eene PLAATS verlangen voor eene HOUTEN of LINNEN KRAAM, eene OVERDEKTE of ONOVERDEKTE TAFEL of STAL, of op den OPEN GROND, dat zij, overeenkomstig art. 391 van het Reglement van Politie, verpligt zijn, vóór den laatsten Maandag in de maand Junij van dit jaar, zich daartoe ter Secretarij dezer Gemeente aan te geven; zullende de LOTING op laatstgemelden dag des avonds te vijf uur in één der VERTREKKEN van het RAADHUIS plaats hebben.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen* den 6den Junij 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND.

Eene telegrafische dépêche bevestigt het berigt dat prins *Menzikoff* den 24sten Mei Odessa heeft verlaten om zich naar Petersburg te begeven, waar hij den 31sten Mei of 1sten Junij zal zijn aangekomen.

— Te Petersburg heerscht sedert de ontvangst der tijding van het mislukken der zending van prins *Menzikoff* eene zeer onaangename stemming. Wat de Czaar besluiten zal is nog een geheim, doch wordt er veel over de mogelijkheid van een' oorlog en eene bezetting der Donauvorstendommen gesproken en slaan eenige hofdagbladen een' zeer oorlogzuchtigen toon aan; zij herinneren aan den Turkschen oorlog onder *Katharina II*, aan den strijd met *Karel XII*, aan het jaar 1812.

TURKIJE.

Volgens brieven uit Konstantinopel, heeft het Turksche gouvernement het vaste voornemen om geweld met geweld te keeren; zij melden ook dat eene Turksche stoomboot afgezonden was om aan de Turksche vloot bevelen over te brengen, volgens welke zij eerst uit den Archipel naar Konstantinopel en vervolgens naar Egypte zou stevenen, ten einde de troepen, die de Onderkoning van Egypte voor de dienst des Sultans beschikbaar houdt, te helpen overbrengen; en dat de minister van oorlog renboden naar al de provinciën des rijks heeft gezonden met bevelen, strekkende om de landweer op de been te brengen en onverwijld in staat te stellen tot werkelijke dienst. Met den grootsten ijver werden door het gouvernement en de plaatselijke overheden aanstalten gemaakt, ten einde voor het mogelijke geval eener vredebreuk bereid te zijn.

Overigens is besloten, onmiddellijk twee kampen op te rigten, het eene te Roudjouck en het andere te Brussa. Beide legerplaatsen, uit reserve-troepen zamengesteld, zullen 230,000 man tellen, die gevoegd bij de 250,000 man waaruit het actieve leger bestaat, geven een totaal effectief van 500,000 man. Behalve deze gewone hulpmiddelen, heeft Turkije de reservekas te zijner beschikking, waartoe de regering alleen in de uiterste noodzakelijkheid hare toevlugt neemt. Deze kas was niet geopend sedert 1827, op welk tijdstip men er ongeveer 36,000 beurzen uit nam, om in de behoeften van den oorlog tegen Griekenland te voorzien. Men schat het bedrag dier reserve-kas thans op minstens 300,000 beurzen (omstreeks *f* 18,500,000).

Van den anderen kant zou — en hierin meent men een' krachtigen waarborg voor het behoud van den vrede te zien — door den Sultan uit eigene beweging een vernieuwd blijk gegeven zijn van zijne gunstige gezindheid ten aanzien zijner Christelijke onderdanen, en zouden aan deze meer uitgebreide regten en voorregten worden verzekerd, dan aan hen waren toegekend bij de bestaande traktaten en hatti-scheriffs, zoodat het niet noodig is, om ter verbetering van het lot van die volkeren, over te gaan tot wederzijds vernielende krachten.

De door de Turksche regering tegenover Rusland aangenomene houding heeft op de bevolking in de provinciën een' gunstigen indruk te weeg gebragt en bijkans dagelijks komen deputatiën in de hoofdstad aan, om den Sultan dank te betuigen voor hetgeen hij had gedaan en de verzekering der trouw zijner onderdanen te geven. Onder die deputatiën had men ook afgevaardigden bespeurd van gewesten, welker bevolking uitsluitend bestond uit belijders der Grieksche godsdienst.

Nadere tijdingen uit Konstantinopel houden in, dat de Turksche vloot naar den Bosporus was gestevend. De equipaadje toonde de levendigste geestdrift. Er waren talrijke handelschepen van de Zwarte Zee binnengeloopen. — Men gelooft dat de Oostenrijksche bemiddeling zou worden aangeboden en aangenomen.

Ook heeft de Porte een zaakgelastigde naar Petersburg gezonden, die belast is met het geven van ophelderende verklaringen aan het Russische hof. De Porte houdt zich tevens onledig met het opstellen van een manifest, waarin de zaak in geschil ten duidelijkste zal worden blootgelegd.

ITALIE.

Uit Rome berigt men van den 24sten Mei, dat de diplomatische vertegenwoordiger van Nederland, graaf *Liedekerke-Beaufort*, zich eerstdaags voor eenen onbepaalden tijd van daar zal verwijderen.

Aan de *Kölnische Zeitung* wordt uit Rome onder dezelfde dagteekening gemeld, dat de Pruissische gezant die stad voor een' geruimen tijd met verlof zal verlaten en wel ter zake van het onlangs uitgevaardigde pauselijk breve betrekkelijk de gemengde huwelijken in Pruissen.

— Monsr. *Spaccapiera* zal met eene bijzondere zending naar Haïti vertrekken, om den zwarten Keizer *Faustin I*, namens den Paus, te kroonen. Daar men de republiek St. Domingo als voor de kerk verloren beschouwt, wil men het andere gedeelte van dat eiland trachten te behouden.

— Vóór eenige weken is *Carlo Chiara*, kleermaker, woonachtig bij de poort Santa Croce te Florence, voor twee jaren in een huis van correctie gevangen gezet, zonder dat men ook maar raden kon wat hij toch misdreven had. Thans heeft men de zekerheid verkregen, dat er niets anders tot zijnen last was, dan de stellige weigering van te voldoen aan de pligten door de Katholijke eeredienst voorgeschreven, en de beschuldiging, dat hij den bijbel las en verspreidde. De regels van deze huizen van correctie in Toskane zijn zeer streng; het voedsel is er slecht en ontoereikend, en daarenboven zijn alle gevangenen verpligt alle dagen de mis te hooren en den catechismus bij te wonen.

— Uit Turin wordt van den 2den Junij berigt, dat de leeningswet van 400,000 fr., voor de tegemoetkoming aan de Lombardische uitgewekenen, wier goederen in beslag genomen zijn, is afgekondigd. De oud-minister *Siccardi* is tot president der commissie van uitvoering benoemd.

— Uit Savoije schrijft men, dat een aantal van 250 nieuwe testamenten, die uit Brussel derwaarts waren geexpediëerd, door den generaal-intendant van Chambery, weder over de grenzen zijn verzonden, en wel op een direct uit Turin ontvangen bevel.

— De bekende geschiedschrijver *Balbi* is overleden.

DUITSCHLAND.

Den 3den dezer heeft te Berlijn de uitwisseling plaats gehad van de ratificatiën der verdragen tot vernieuwing en uitbreiding van het tolverbond.

— De Koning en Koningin van Hannover begeven zich den 14den dezer over Calais naar Londen, waar zij den 16den denken te arriveren. Bij hunne reis over een gedeelte van het Fransche grondgebied zullen zij het striktst *incognito* bewaren.

— De Fransche gezant te Frankfort heeft van zijne regering bevel ontvangen geene paspoorten van Duitsche handwerkslieden en arbeiders te viseren, die zich naar Frankrijk willen begeven, tenzij zij voorzien zijn van een schriftelijk bewijs, dat zij reeds vast geëngageerd zijn, om aldaar in eene fabrijk of bij een' baas te arbeiden.

— De landgraaf *Willem* van Hessen heeft nu, ten behoeve zijns zoons, prins *Frederik Willem* van Hessen, afstand van zijn regt van opvolging op den troon van Denemarken gedaan.

— Voor den dichter *Gellert* wordt in zijne geboorteplaats Haynichen een gedenkteeken opgerigt. De deelneming daarin is algemeen.

— Aan de hoogeschool te Göttingen zijn thans ingeschreven 669 studenten, waaronder 370 inboorlingen (Hannoveranen) en 299 vreemdelingen.

Aan de universiteit te Heidelberg is het aantal studenten thans 752; het vorige jaar bedroeg dit 726.

— De reis van den heer *von Prokesch-Osten* naar Freiburg staat, naar men verneemt, in verband met de aangelegenheid der kerkelijke Rijnprovincie. Men zegt dat de heer *von Prokesch* in persoon pogingen moet aanwenden, zijnen invloed te doen gelden bij de bisschoppen dier provincie, ten einde hen te bewegen toe te geven, om verdere conflikten met de Zuid-Duitsche Protestantsche regeringen te voorkomen.

— Volgens de *Augsb. Allg. Zeit.*, zal de Keizer van Oostenrijk in het huwelijk treden met de prinses *Maria Charlotte Amalia Augusta Victoria Clementina*, dochter van Koning *Leopold* van België, geboren den 7den Junij 1840, welk huwelijk echter, uit hoofde van de jeugdige jaren der verloofde, in de eerste jaren nog niet zal kunnen worden voltrokken.

— Voor de universiteit van Rochester in de V. S. van N.-Amerika is de kostbare en vele zeldzame werken bevattende bibliotheek van den beroemden Duitschen Godgeleerde *Neander* aangekocht.

— De Deensche verkiezingen zijn thans eindelijk in ministeriëlen zin uitgeloopen. Alleen te Koppenhage heeft de oppositie nog bepaald gezegevierd. Men mag nu de spoedige regeling verwachten van het vraagstuk der troonsopvolging en de goedkeuring van de te Londen te dien opzigte gesloten overeenkomst.

ZWITSERLAND.

Uit Bern meldt men, dat aangaande de besluiten, welke de bondsraad betreffende het geschil met Oostenrijk genomen heeft, aan de leden het diepste stilzwijgen is opgelegd. Alleen wordt verzekerd, dat men voorloopig van het denkbeeld, om een oorlogzuchtig initiatief te nemen, heeft afgezien. Het voorstel, om eene deputatie naar Weenen te zenden ten einde aan den Keizer den eigenlijken stand der zaken bloot te stellen, vond echter geen bijval, daar men het met de waardigheid des lands onbestaanbaar achtte om na al de gegevene inlichtingen nog nader dezen stap te doen.

Betreffende de terugroeping van den heer *Karnicky*, gezant van Oostenrijk te Bern, heeft de minister van buitenl. zaken, de heer *v. Buol-Schauenstein* gezegd, dat er geene kwestie was van eene geheele afbreking der diplomatische betrekkingen, maar dat de heer *Karnicky* slechts last ontvangen had, om zich voor eenigen tijd naar Weenen te begeven, zoodat, wanneer hij wederom naar Zwitserland gezonden werd, hij geene nieuwe geloofsbrieven noodig had. De bondsraad heeft dan ook den heer *Steiger*, die *ad interim* belast is met de vertegenwoordiging van Zwitserland te Weenen, gelast, om tot nadere aanschrijving, de aan zijne betrekking aldaar verbondene werkzaamheden voort te zetten.

De Fransche gezant bij onze regering, de heer *de Salignac-Fénélon*, is den 31sten Mei te Bern aangekomen en heeft een gehoor bij den bonds-president gehad.

— De 134 personen, die door den krijgsraad te Freiburg zijn veroordeeld, hebben hunnen verdediger, den heer *Vuilleret*, opgedragen van het vonnis in hooger beroep te komen bij den grooten raad.

GROOT-BRITTANJE.
LONDEN, 2 Junij.

In het Hoogerhuis werd eergisteren het door lord *Lyndhurst* ingediend wetsontwerp, tot het brengen van eenige wijzigingen in de eeden der Parlementsleden, ten tweedenmale gelezen. Ofschoon daardoor eenige verklaringen afgeschaft worden, welke door den loop der tijden overtollig, ja zelfs bij eene zoo plegtige zaak als de eed ergerlijk geworden zijn, heeft zijn lordschap echter niet zoo ver durven gaan om die verandering in den eed voor te stellen, welke den vrijen toegang tot het Parlement aan Israëlieten geven zou. Hij voorzag toch, zeide hij, dat zoodanig voorstel zijn geheel wetsontwerp zou hebben doen vallen. Het voorstel werd zonder stemming gelezen en naar het comité verzonden. — Het Huis der Gemeenten besteedde den avond en een gedeelte van den dag aan geheel nuttelooze debatten over eene bijna afgesleten kwestie, die door het Iersche lid *Moore* nog eens ter tafel werd gebragt. Het gold de afschaffing der belastingen, waaruit de Iersche Episkopale kerk begiftigd werd; eene Iersche grieve sedert onheugelijke tijden. De motie werd afgestemd met 260 tegen 98 stemmen.

De *Times* voegt er de opmerking bij, dat het thans te laat is om de vraag der kerkelijke inkomsten van Ierland weder te behandelen, daar jaarlijks nagenoeg tweemaal honderdduizend Roomsche Ieren naar andere werelddeelen verhuizen, zoodat vóór het eind der eeuw Ierland Protestantsch zal zijn tot den laatsten man.

— Z. K. H. de hertog *van Genua*, broeder van den Koning van Sardinië, is uit Parijs hier aangekomen, en is gisteren middag door H. M. Koningin *Victoria* ontvangen.

— De gouvernements-koerier, kapitein *Webster*, is gisteren avond van hier met depêches naar Konstantinopel vertrokken.

— Den 29sten Mei is in deze hoofdstad, per verschillende bodems, uit New-York, West-Indië en Britsch-Australië, aan goud en zilver voor eene waarde van 1,200,000 p. st. aangebragt.

(Gedurende de drie laatste jaren, is langs de landengte van Panama voor meer dan 50 millioen dollars stofgoud uit Californië vervoerd, al hetwelk bestemd was naar dit rijk.)

— De spoorweg van Alexandrië tot Caïro zal hoogstwaarschijnlijk binnen zes maanden voor het vervoer van personen gereed zijn; ook mag men verwachten, dat de Egyptische regering eerlang zal besluiten, den spoorweg van Caïro tot Suez voort te zetten.

— Tusschen de clipper-schepen *The Sovereign of the Seas* en *The Young America* wordt eene wedvaart naar San Francisco ondernomen; de premie is op 10,000 dollars gesteld; zij gaan met eene volle lading naar zee.

Van den 3den. In de Kamer der Lords is gisteren de beraadslaging hervat over de wijziging van den staatkundigen eed. De graaf *v. Ellenborough* stelde voor, de wet zes maanden uit te stellen. Ook de graaf *v. Derby* verzette zich ten sterkste tegen deze wet. Bij stemming werd de voordragt met 84 tegen 69 stemmen verworpen.

FRANKRIJK.
PARIJS, 2 Junij.

De veroordeelden in de zaak der korespondenten van vreemde dagbladen hebben zich tegen het over hen in hooger beroep uitgesproken vonnis in cassatie voorzien. De heeren *Dufaure* en *Odillon Barrot* zullen dus op nieuw de bevoegdheid betwisten, aan de openbare magt toegekend, om de brieven op de post te openen, welk beginsel het hof van appèl, hoewel niet zoo onvoorwaardelijk als de eerste regter, heeft aangenomen.

— De wereldtentoonstelling, die te Parijs in 1855 zal gehouden worden, belooft aan de verwachting te zullen beantwoorden. Uit den *Moniteur* blijkt, dat Engeland, België, Zweden, Beijeren, Saksen, Baden, Hannover, Nassau, Frankfort en Bern hunne medewerking reeds hebben toegezegd.

— De maarschalk *de Saint-Arnaud*, minister van oorlog, vertrekt naar Rijssel, om eenige vestingen in het noorden te inspecteren, en zal zich vervolgens naar St. Omer begeven, om den 6den te Parijs terug te keeren. Ook zouden bij die gelegenheid te Rijssel gewigtige manoeuvers door de troepen van het garnizoen en die van de naburige garnizoenen worden uitgevoerd.

[De *Vlaamsche Stem* voegt bij dit berigt eene partikuliere correspondentie uit Parijs, waarin wordt gesproken van de daar loopende geruchten, alsof tot een inval in België besloten was. Hoe onwaarschijnlijk en overdreven ook zulke geruchten mogen zijn, zoo waarschuwt genoemd blad toch, om ze niet geheel te verwaarloozen.]

— Uit een eerste rapport van den gouverneur-generaal van Algerië blijkt, dat de onderwerping van Kabylië een aanvang heeft genomen.

— De heer *J. M. Pardessus*, lid van het instituut, oud-afgevaardigde, oud-hoogleeraar in de regten bij de hoogeschool te Parijs, enz., is in 81jarigen ouderdom overleden.

— Een handwerksman uit het land van Caux heeft het middel gevonden om luchtbollen te besturen. Er zijn reeds proeven met zijn' toestel genomen.

— Te Jargeau is in den ouderdom van 140 jaren overleden de weduwe *Grandfond*, geboren te Lyon in Junij 1713, die alzoo beleefd heeft de regering van *Lodewijk XIV*, het regentschap, de regeringen van *Lodewijk XV* en *Lodewijk XVI*, de republiek, het directoire, het verdeelde consulschap, het eenhoofdige consulschap, het keizerrijk, de restauratie van *Lodewijk XVIII*, de honderd dagen van het keizerrijk, de tweede restauratie van *Lodewijk XVIII*, de regeringen van *Karel X* en van *Lodewijk Filips*, de republiek, de twee presidentschappen van *Lodewijk Napoleon* en de regering van Keizer *Napoleon III*.

BELGIE.
BRUSSEL, 2 Junij.

De Koning heeft gisteren de beide ligchamen der wetgevende magt, welke zich naar het paleis hadden begeven, om Hoogstdenzelven met het voorgenomen huwelijk van den hertog *van Brabant* geluk te wenschen, ten gehoore ontvangen.

— Men spreekt van eene nieuwe uitvinding, om beetwortel-suiker te fabriceren, waardoor 20 à 25 pCt. van dit product meer verkregen kan worden dan thans, en wel door middel van een' nieuwen toestel, die reeds herhaaldelijk met den besten uitslag te Kamerijk beproefd is geworden. Behalve deze vermeerdering, heeft de toestel nog het voordeel, dat daardoor de pers, zakken, enz. geheel ontbeerd kunnen worden, en de uitpersing der suiker op eene veel gemakkelijker en eenvoudiger wijze plaats vindt.

Eene nieuwe toepassing van heete lucht, in verband met chemische toebereidselen, moet voornamelijk de grondslag d r uitvinding zijn.

Van den 3den. De senaat heeft gisteren met 24 tegen 22 stemmen aangenomen het wets-ontwerp op de burgerwacht.

De centrale afdeeling, belast met het onderzoek van het wets-ontwerp tot verhooging van de dotatie des hertogs van Brabant, heeft met eenparige stemmen besloten, die dotatie te brengen op 500,000 francs en te bepalen, dat het toegekende jaarlijksche krediet van 50,000 fr. tot kosten van meublement van 's hertogs paleizen, zal worden ingetrokken en dat deze uitgave voortaan gedragen zal worden door de civile lijst van den Kroonprins.

NEDERLAND.
'S GRAVENHAGE, 3 Junij.

Z. M. heeft bij besluit van den 31sten Mei (*Stbl.* no. 20) de vergadering der Staten Generaal, bijeengeroepen op Dingsdag den 14den Junij e.k.

Bij besluit van den 1sten Junij heeft Z. M. tot voorzitter van de Eerste Kamer der Staten Generaal gedurende de aanstaande zitting, benoemd den heer mr. *J. A. Philipse*, lid dier Kamer.

— Tot kommandeurs der orde van de Eikenkroon heeft Z. M. benoemd de heeren *J. Maij*, kapt.-luit. ter zee, adjud. van Z. K. H. prins *Hendrik*, en *E.* graaf *van Bijlandt*, kamerheer van Z. M. in buitengewone dienst, en tot ridders dier orde de heeren jhr. *J. H. van Capellen*, luit. ter zee der 1ste kl., en *J. H. van Wichevoort Crommelin*, secretaris van Z. K. H. prins *Hendrik*.

— Gisteren morgen is de kabel voor de onderzeesche telegraaf, door een der pinken van den heer *P. Varkevisser*, schipper *Cornelis Roeleveldt*, op het strand te Scheveningen gebragt. Men heeft onmiddellijk den kabel aan de draden in de duinen bevestigd en naar Londen geseind, en in enkele minuten was er van Groot-Brittanje, dat voor het eerst met Nederland onder de zee verbonden is, reeds antwoord.

De minister van binnenlandsche zaken heeft eenigen tijd de proefnemingen in gemeld bureau bijgewoond, en zijne bijzondere tevredenheid over de naauwkeurigheid en snelheid der telegraferingen betuigd. De dienst voor het publiek is echter nog niet geopend.

— Men wil weten, dat de intrede van Z. K. H. prins *Hendrik* met HD. gemalin in de residentie zal plaats hebben op Dingsdag den 21sten dezer, des namiddags te 5 uur. HH. KK. HH. zullen aan het stations-gebouw opgewacht worden door hoofd- en verdere officieren van het koninklijk huis, alsook door eene commissie uit het stedelijk bestuur. Woensdag en Vrijdag zal er ten hove groot diner en gala plaats hebben. Zaturdag zullen er volksfeesten en des avonds illuminatie gehouden worden.

— De wet op de veeartsenijkunde in Nederland, door 't vorige ministerie ontworpen, wordt door het tegenwoordige gereed gemaakt, om spoedig aan de Staten Generaal te worden toegezonden.

— De vergadering ter reorganisatie van het Israëlietisch kerkgenootschap in Nederland heeft in hare zes zittingen (met inbegrip van die van heden voormiddag), in den loop dezer week gehouden, meer dan twee derde van hare taak reeds volbragt. Zij is op heden gescheiden tot Maandag den 27sten dezer. Naar men wil, zijn in het ontwerp-reglement belangrijke wijzigingen gebragt.

— Naar wij vernemen hebben de inschrijvingen voor de inrigting van het manègegebouw tot eene kerk voor de Ned. Hervormde gemeente alhier, reeds het cijfer van *f* 40,000 bereikt. Gelijk bekend is, was er, naar raming, eene som van *f* 100,000 benoodigd, doch deze som heeft eene aanzienlijke vermindering ondergaan door de milde toezegging van Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden, die de bekostiging van een bekwaam orgel geheel ten zijnen laste heeft genomen.

— De *Staats-Courant* behelst eene nadere mededeeling van de merkwaardige ontdekkingen, waartoe de voortgezette opgravingen onder Hilversum geleid hebben:

Er zijn thans, op eene ruimte van nog niet 100 ellen, gelegen aan de zuidelijke helling der hooge heide, digt aan de Utrechtsche grensscheiding, over 't algemeen niet minder dan dertien onderaardsche bevloerde haardsteden ontdekt, éénе el hoog met zandaarde overdekt, en waaruit meer dan *driehonderd* uit steen bewerkte gereedschappen zijn opgehaald. Die gereedschappen, zijnde slingerballen, lans- en pijlspitsen, wiggen, messen en slijpsteenen, zijn voor het grootste gedeelte (290 stuks) in 's Rijks museum van oudheden gekomen, waarvan de conservator, de heer *Janssen*, die opgravingen meerendeels geleid heeft. Deze gereedschappen zijn in 't algemeen ruw bewerkt, uit rolsteenen, die thans nog op de heide gevonden worden, en zijn soms slechts aan een paar zijden geslepen; van vuursteen zijn alleen drie kleine mesjes. De haardsteden zijn, hoe ruw ook, als eenig te beschouwen; zij bestonden alle uit een vloer van keisteenen, pl. m. éénе el lang en ruim eene halve el breed, zonder cement of kalk, die soms boogsgewijs, meest aan drie zijden, besloten werd door een uit keisteenen opgestapeld muurtje. Op den bodem van alle vloeren bevond zich, ter dikte van een paar duim, graauwe asch. De meeste gereedschappen werden gevonden onder éénen steen, regts of links aan den ingang der haardstede, soms meer dan 30 stuks bij een, terwijl zich somtijds onder de asch en houtskolen nog verbrande beenderen bevonden, die daar opzettelijk in een kuiltje geplaatst waren, ter diepte van pl. m. 20 duim. Soms evenwel vond men er geene beenderen onder, maar waren deze afzonderlijk geplaatst onder een' anderen steen, die juist aan de tegenovergestelde zijde van den ingang lag. Tusschen de beenderen, voor zoo ver zij niet tot gruis verbrand en onkenbaar waren, vond de heer conservator *Schlegel*, die zich met het onderzoek daarvan belast had, geene menschen-, maar alleen dieren-beenderen, en wel een gedeelte van een' snijtand van een' bever; gedeelten van het *os canon* van een herkaauwend dier, waarschijnlijk een rund, en fragmenten hoogstwaarschijnlijk van eene geit, of eenen bok.

Hieruit zal men mogen besluiten, dat die haardsteden niet als graven te beschouwen zijn, noch met begrafenisplegtigheden in verband stonden. Waarschijnlijker dus ware het reeds vroeger geuit vermoeden, dat zij gediend konden hebben om de steenen gereedschappen in het vuur harder te maken. Men zou genegen zijn daar eene nog meer algemeene huiselijke bestemming aan toe te voegen, bijv. om op het vuur dierlijke spijze te roosten, wanneer de dierenbeenderen niet in zoo klein getal, en niet met zooveel zorgvuldigheid op een enkel plekje vereenigd, gevonden waren. Deze laatste bijzonderheid, in verband beschouwd met de boven die beenderen gevlijde steenen werktuigen, met het vinden van een paar groote wiggen op de bevloeringen, en eindelijk met de omstandigheid, dat midden vóór twee bevloeringen een groote steen lag (van pl. m. ½ el middellijn) die tot een bijzonder doel moest gediend hebben, doet gissen, dat die haarden hoofdzakelijk de bestemming van offerplaatsen gehad hebben. Daarbij is echter in het oog te houden, dat het volk, waarvan zij afstammen, nog op een' lagen trap van beschaving stond, denkelijk nog de *fetis*-dienst was toegedaan, landbouw noch bewerking van metalen kende, van jagt en vischvangst leefde en tot die alleroudste bewoners dezer landen behoorde, waarvan de Hunebedden afkomstig zijn; vallende in de zoogenaamde steenperiode, toen Celten en Germanen in onze geschiedenis nog niet opgetreden waren en die duizend en meer jaren vóór *Christus* kan opklimmen.

Van den 5den. De zangvereeniging *Cecilia*, van 's Gravenhage, zal, bij gelegenheid der feesten, welke eerlang in deze residentie zullen worden gehouden, een wedstrijd geven aan al de liedertafelen van het rijk. Daarbij zullen zes prijzen worden uitgeloofd, onder anderen, een door Z. M. den Koning, een door Z. K. H. Prins *Frederik*, Beschermheer der vereeniging, en een door het stedelijk bestuur. Men verneemt bovendien dat de liedertafel *Helicon*, onder bescherming des Konings, al de zangvereenigingen in de residentie en der afdeeling 's Gravenhage, van de maatschappij tot bevordering der toonkunst, heeft uitgenoodigd zich te vereenigen aan den stoet, die HH. KK. HH. Prins en Prinses *Hendrik*, bij H. D. intogt in deze stad zullen vergezellen.

AMSTERDAM, 4 Junij.

De heer *J. C. Baud* heeft zijne verkiezing te Rotterdam aangenomen, zoodat alhier en te 's Gravenhage nieuwe verkiezingen, voor een lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal, zullen moeten plaats hebben.

— De zomer-vergaderingen der provinciale commissiën van onderwijs zullen in de verschillende hoofdsteden der provinciën gehouden worden: In Zeeland den 16den Junij; in Groningen den 2den Julij; in Utrecht den 5den Julij; in Friesland den 6den Julij; in Zuid-Holland den 11den Julij; in Limburg den 12den Julij; in Noord-Brabant den 26sten Julij; in Overijssel den 27sten Julij; in Gelderland en Noord-Holland den 1sten Augustus, in Drenthe den 9den Augustus, en andere dagen, al naar dat de werkzaamheden, het examineren der onderwijzers en onderwijzeressen, het noodig maken.

— Den 1sten dezer overleed alhier de heer mr. *Jeronimo de Vries*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, lid van het voormalig Koninklijk Nederlandsch Instituut en laatstelijk giffier dezer stad, na eene slepende ziekte, in 77jarigen ouderdom. Het Vaderland verliest in hem een smaakvol en beroemd letterkundige en kunstkenner, en aan de hoofdstad in het bijzonder heeft hij groote diensten bewezen, daar hij niet minder dan 60 jaren zijne talenten en groote vermogens ten nutte zijner geboortestad heeft aangewend.

— De algemeene vergadering van de Ned. vereeniging tot afschaffing van den sterken drank zal dit jaar gehouden worden te 's Gravenhage, den 13den en den 14den Julij aanstaande.

— Naar men verneemt zijn te Dewine (provincie N.-Brabant) door den heer *van Brederode*, ambtenaar bij den spoorweg van Antwerpen naar Rotterdam, opnemingen gedaan voor de verlenging van dien weg van Breda over Tilburg, 's Bosch en Helmond naar Venlo.

— De heer *Graswinckel*, aan wien door de regering concessie is verleend tot het graven van een kanaal van Koevorden tot aan de rivier de Eems, verklaart in de *Delftsche* en andere *Couranten*: „alle zwarigheden, die natuurlijk aan iedere onderneming van eenig aanbelang verbonden zijn, te hebben overwonnen, en dat het slechts van de bekoming eener gerings medewerking, die zich trouwens niet zal laten wachten, afhangt, om zijne goede zaak, die vooral in het vervolg veel nut en groot voordeel voor duizenden zal aanbrengen, in werking te brengen."

— De heer *Wegelin*, kunstschilder te Keulen, doet thans, op last van den Koning van Pruissen, eene kunstreis door België en Nederland, om van eenige der merkwaardigste gedenkteekenen van de bouwkunst in die landen afbeeldingen te maken. De heer *Wegelin* bevindt zich op dezen oogenblik in België.

Van den 5den. De heer mr. *J. R. Thorbecke* heeft de benoeming als lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal voor het kiesdistrict Maastricht aangenomen, zoodat er in het kiesdistrict Breda eene nieuwe keuze zal moeten geschieden.

— Het Indische gouvernement blijft voortgaan met het doen van onderzoek naar den rijkdom van den grond op Java. Ditmaal ontvangen wij een kort verslag van een onderzoek naar het aanwezen van steenkolen en kwik, in de residentie Samarang bewerkstelligd. Dat onderzoek heeft tot geene zeer gunstige resultaten geleid. Wij hopen, dat het Indische gouvernement daarbij niet zal blijven staan; maar op grootere schaal een onderzoek zal doen instellen naar den innerlijken rijkdom van die onmetelijke streken, welke, als het ware, nog altijd voor ons een gesloten boek zijn gebleven. (*Indiër.*)

LEIDEN, 2 Junij.

Door den bouwman *P. Braat*, te Hazerswoude, wordt thans gebruik gemaakt van een' dubbelen ploeg of van een' ploeg, die in eenen gang twee voren ploegt; deze ploeg is door hemzelven uitgedacht, voldoet in alle opzigten, vermindert het werk tot de helft en bespaart dus tijd en kosten, zoodat men het praktische nut van dezen ploeg buiten eenigen twijfel stelt.

HAARLEM, 3 Junij.

Op Dingsdag den 7den Junij e.k., zal bij het provinciaal geregtshof in Noord-Holland behandeld worden de zaak van *P. Kops jr.*, oud 28 jaren, alhier geboren, laatstelijk klerk aan de bank van leening (voortvlugtig); *H. H. Beijer*, oud 47 jaren, geb. te Nijmegen, laatstelijk onder-kassier van de bank; *H. v. Leeuwen*, oud 33 jaren, alhier geb., laatstelijk klerk aan de bank, en *A. C. Ru'frok*, huisvr. van *P. Kops jr.*, oud 32 jaren, mede alhier geb., beschuldigd: de eersten van als rekenpligtige ambtenaren weêrloos gemaakt en aan hunne bestemming onttrokken te hebben, gelden en geldswaarde tot een bedrag van meer dan *f* 1500, en de laatstgenoemde van medepligtigheid aan dit misdrijf, door, des bewust, de ontvreemde voorwerpen te helpen verduisteren. Twintig getuigen zijn gedagvaard, en natuurlijk ziet men met belangstelling de uitkomst dezer procedure te gemoet; want daarna zal een niet minder belangrijk punt moeten uitgemaakt worden, namelijk, of de stadskas de schade door den diefstal veroorzaakt zal moeten lijden, of dat ze door anderen zal moeten worden gedragen; maar hoe ook de afloop van de eerste of van de laatste regterlijke onderzoeking zijn zal, zeker is het, dat er *f* 40,000 te kort komt, dat die ontvreemd zijn, en dat het zeer zelden gebeurt dat men van gestolene goederen iets terugkrijgt.

— In eene volksvoordragt door jhr. *Mozes Salvador* te Overveen gehouden, werd door den spreker o. a. eene schets gegeven van zijn eigen leven. Hij haalde daarbij o. a. aan, hoe hij vroeger als dragonder bij de boeren in Noord-Brabant 's avonds onder den schoorsteen veel menschenkennis had opgedaan; hoe bij daar spek en anderen goeden kost nuttigde, maar den ledigen tijd tot studie aanwendde; hoe in 1847 het voor lang genomen besluit, om de dienst vaarwel te zeggen, tot meerdere rijpheid kwam en hij de roeping toen heeft op zich genomen, datgeen wat hij door studie is te weten gekomen aan anderen mede te deelen, om dus doende nuttig voor het menschdom te zijn; hoe hij die roeping naar vermogen getrouw vervolgt en hoe hij trots alle tegenkanting en tegenwerking, den eenmaal ingeslagen weg zal blijven betreden. — Hij ging daarna over om aan te toonen, hoe in 1851 te Haarlem eene heilrijke omwenteling is tot stand gekomen, zonder oproer of iets dergelijks, die door het geheele rijk weêrklonken heeft, namelijk: dat er een *nieuwe* raad is gekozen onder wier leden ook de spreker behoort, die nog wel niet volmaakt, maar toch beter dan de vorige is.

UTRECHT, 4 Junij.

De heer *Salvador* zou gisteren avond te 8 uur hier eene voorlezing houden. Hoewel in de Couranten reeds den vorigen dag als gerucht was medegedeeld, dat de lezing geen plaats zou vinden, was het Domskerkhof reeds te 7 uur vol menschen. De heer *S.* was met den derden trein aangekomen en zoude juist te midden eener groote en opgewonden volksmenigte het koffijhuis binnengaan om de lezing te beginnen, toen de commissaris van politie en onderscheidene beambten den heer *S.* in hun midden namen en hem veilig naar het bureau van politie voerden, waar hij eene rustige schuilplaats vond.

Dank zij der politie gebragt voor deze verstandige maatregelen, die veel onheil hebben verhoed!

Tot zeer laat in den avond bleef de menigte bijeen en trokken de heeren studenten met muzijk en een' grooten kabeljaauw door de stad, zonder dat de rust eenigermate werd verstoord.

(De *Herkaauwer* vraagt of jhr. *Salvador* wel patent heeft voor het geven van *publieke vermakelijkheden.*)

— De proefnemer van de electro-magnetische uurwerken te 's Hage heeft aan de regering dezer stad aangeboden ook hier dergelijke proeven te nemen.

— Wij kunnen met eenige zekerheid vermelden, dat het voornemen bestaat, om van 's Hertogenbosch naar Utrecht, langs den grooten militairen weg, eene electro-telegrafische lijn te maken.

NIJMEGEN, 1 Junij.

Wij vernemen, dat de Appeltersche raadsleden *G. v. Erp* en *H. Nass* zijn gekomen in hooger beroep van het vonnis door de arrondissements-regtbank alhier, den 4den Mei j.l. tegen hen gewezen, en waarbij zij ter zake van verhindering van afsluiting, door feitelijke en geweldadige inbezitneming van het schoollokaal, bewoond van wege het Hervormde kerkbestuur van Appeltern, zijn veroordeeld tot eene gevangenisstraf ieder van drie maanden, de geldboete van *f* 25 en in de kosten.

ALMELO, 3 Junij.

In verschillende dagbladen is vermeld, dat een burgemeester in Twenthe, arrondissement Almelo, zich bij de laatst plaats gehad hebbende verkiezingen voor de leden der Tweede Kamer der Staten Generaal, zoodanig zoude hebben gedragen, dat tegen de leden van het bureau van stemopneming, waarvan de burgemeester voorzitter is, ter dier zake door den arrondissements-regtbank te Almelo zoude zijn verleend regtsingang met dagvaarding in persoon, en dat de burgemeester zich bereids over de grenzen zoude hebben begeven.

Van eene vrij officiële zijde zijn wij onderrigt, dat het bovenstaande voor een groot gedeelte onwaar is; wel heeft de officier van justitie te Almelo, ambtshalve, een onderzoek ingesteld nopens verschillende overtredingen der kieswet, welke in eene gemeente van zijn arrondissement zouden hebben plaats gehad, ten gevolge waarvan eenige getuigen zijn gehoord, en naar aanleiding van welker verklaringen, op grond van art. 78 van het wetb. van strafvordering, de leden van het bureau van stemopneming der gemeente zijn opontboden en door den regter-commissaris en officier van justitie gehoord.

Onwaar is het echter, dat tegen de leden van het bureau van stemopneming door de regtbank te Almelo regtsingang met dagvaarding in persoon is verleend, en zelfs niet door den officier van justitie tot dusverre gerequireerd, terwijl het tevens onwaar is, dat die burgemeester zich over de grenzen heeft begeven, daar hij aan de gedane oproeping heeft voldaan en den 2den dezer voor gemelde regterlijke autoriteiten is verschenen. (*Twentsche Ct.*)

LEEUWARDEN, 4 Junij.

Wederom zijn 64 runderen afgemaakt, door longziekte aangetast. — Totaal 8044 runderen.

— Hier loopen zeer verontrustende geruchten omtrent het lot van den heer *O. Bonnema*, en de onder diens leiding onlangs van hier naar Noord-Amerika vertrokkenen, want men vreest, dat zij zich bevonden op het, bij Bahama verongelukte schip, *William and Mary*, waarvan wij onlangs gewag hebben gemaakt.

GRONINGEN, 6 Junij.

De drie laatste dagen der vorige week heeft de bezigtiging plaats gehad van den inboedel van wijlen den heer mr. J. A. Fruitier. Ten einde een' al te grooten toevloed van nieuwsgierigen te voorkomen en tevens om te handelen in den geest van den overledene, in wien de armen dezer stad een' zoo milden gever hebben verloren, waren de bewijzen van toegang tegen 10 cent ten voordeele der algemeene armen dezer gemeente te bekomen. Evenzoo was de catalogus ten hunnen voordeele tegen 25 cent verkrijgbaar gesteld. Een en ander heeft, naar wij vernemen, na aftrek der drukkosten ruim à *f* 60 en andere onkosten, nog eene som van *f* 200 opgebragt. Men kan hieruit afleiden, hoe groot het aantal bezigtigers is geweest van dezen prachtigen inboedel, die schaars zijne wederga zal ontmoeten. Bovenal trok de kostbare verzameling porseleinen de aandacht, waaronder een tafelservies, welks opbrengst op meer dan *f* 5000 wordt geschat. Ook keurig gefabriceerd zilverwerk was in zulk eene groote hoeveelheid aanwezig, dat het aan gesmolten zilver op eene waarde van *f* 6000 was getaxeerd.

— Van goederhand is ons medegedeeld, dat door het korps hoornblazers alhier in garnizoen voortdurend iederen Maandag en Donderdag avond, gedurende ruim een half uur, indien het weder zulks toelaat, op de Groote Markt onderscheidene muzijkstukken zullen worden uitgevoerd.

— Gisteren avond omstreeks half negen is in het Zuiddiep tusschen de Heere- en Haddingebogen, drijvende gevonden het naakte lijkje van een pasgeboren kind van het vrouwelijke geslacht, hetwelk naar het hospitaal is overgebragt. Dit lijkje, dat op dit oogenblik nog aan geene ontbinding onderhevig is, schijnt dus kortelings in het water te zijn geworpen.

— Vrijdag avond ongeveer negen uur viel het ruim negenjarig zoontje van den loodgieter J. Loor, wonende in den Carolieweg, door het op den rand loopen van den walmuur, in het Zuiderdiep nabij de Heerepoortenboog. Op zijn hulpgeroep schoten A. Westerhuis en Broekhuizen toe, wien het gelukte den knaap te redden.

Den daaraanvolgenden dag stortte vrouw de Wilde, bij het waterhalen, van de trappen in het Zuiderdiep, doch werd ook gelukkig nog bij tijds gered door H. Kunst, schippersknecht, met behulp van een tweetal andere personen.

— Betrekkelijk het ongeluk den zoon van G. Glas overkomen, zijn wij verzocht te melden, dat de patient niet naar het hospitaal is gebragt, zooals in het berigt was opgegeven, maar naar zijns ouders woning is vervoerd.

— Door Ged. Staten is bij besluit van den 3den Junij aan den burgemeester van de gemeente Baflo de navolgende missive gezonden:

„Wij zijn geïnformeerd, dat zekere Willem Verburg, korenschipper te Baflo, onlangs een rund heeft ontvangen, dat herkomstig moet zijn van den stal van de wedw. van der Molen, te Pieterburen. Door diezelfde wedw. is mede voor korten tijd aan den heer J. Steen, te Westernieland, eene koe verkocht, welke gebleken is door de besmettelijke longziekte te zijn aangetast. Wanneer onze informatie juist is, achten wij het van belang dat het door dien Willem Verburg aangekocht beest, zoo veel mogelijk worde afgezonderd van ander vee, en dat in allen geval tegen de overbrenging naar elders worde gewaakt. Het is overzulks dat wij u bij deze verzoeken op het beest een naauwlettend oog te willen doen houden."

Overigens zijn geene nadere berigten betrekkelijk de longziekte in deze provincie mede te deelen.

— Niettegenstaande door het bestuur der gemeente *Vlagtwedde* het reglement was vastgesteld, om ter voorkoming van het verspreiden der besmettelijke longziekte, geen vee uit andere gemeente n op de meenteweide te weiden, zijn er toch door eenige veehouders uit Pekela circa 25 stuks vee heimelijk die gemeente binnengevoerd. Dit vee zoude worden geweid op de zoogenaamde Lauder-markte, door een paar landbouwers uit Ter Borg aangenomen; doch weldra is het waakzaam bestuur deze daad op het spoor gekomen, en het vee dadelijk op last van hetzelve door de daartoe aangestelde opzigters bij den logementhouder *Bruggers* in bewaring gebragt; men zegt dat invoerders zoowel als diegenen welke hetzelve op hunne weide hadden aangenomen, aan de eischen der wet zullen moeten voldoen. (*Old. Ct.*)

— Blijkens een berigt van Zijner Majesteits consul te *Emden*, had de landdrostei te *Aurich*, bij publicatie van den 24sten April j.l., den invoer van runderen uit Nederland, op boete van 50 Rth., verboden, wegens de, zoo men meende, alhier heerschende longziekte, doch is den 10den dezer dat verbod opgeheven, daar gerustsellende berigten uit de provincie Groningen ontvangen waren, zoodat genoemde invoer toegelaten is onder de voorwaarde, dat de gezondheidstoestand van het in te voeren vee door gewaarmerkte attesten van gepatenteerde vee-artsen bewezen worde.

— Uit *Veendam* berigt men ons, van den 2den Junij: „Heden werd alhier de eerste algemeene vergadering der maatschappij van landbouw in de provincie Groningen gehouden. De opkomst der leden was talrijk. Met eene korte toespraak werd zij door den heer M. van der Tuuk geopend, waarna het algemeen reglement werd vastgesteld. — Tot leden van het bestuur werden benoemd de heeren: T. Borgesius, te Oude Pekela, tot voorzitter; C. Römelinge, te Haren, tot vice-voorzitter; H. C. ten Horn, te Veendam, tot penningmeester; E. Uniken, te Stadskanaal, tot 2den penningmeester; M. van der Tuuk, te Veendam, tot secretaris, en L. W. de Blecourt, te Veendam, tot 2den secretaris.

Op voorstel van den voorzitter werd nu besloten, om zich bij rekest tot de Staten van dit gewest te wenden, ten einde verbetering te erlangen in den waterstaat van dit gewest. — Het genootschap telt thans tweehonderd en vijf leden."

— Op Donderdag l.l. heeft te *Uskwerd* de vroeger geannonceerde ploegwedstrijd onder begunstiging van heerlijk weder plaats gehad, op een groot stuk land van den heer S. van der Tuuk, welke het land met alle welwillendheid tot dien wedstrijd had afgestaan.

Van de 22 personen, die zich als ploegers hadden aangegeven, waren er 19 opgekomen om er aan deel te nemen, welke ook alle toonden dat zij het werk in den grond kenden; door ieder werden drie akkers bewerkt. De commissie maakte uit die 19 een zestal, waarop geplaatst werden de navolgende personen Derk Baar, te Uskwerd; Klaas Wolters, te Warffum; Jan Venhuizen, te Warffum; Jan Pauls, te Uskwerd; Douwe Valom, te Uithuizen; Arend Frans, te Uithuizen; en werden alzoo de drie eersten de prijzen toegekend, door de Noorder-afdeeling van het Genootschap van Nijverheid gevestigd te Onderdendam daartoe uitgeloofd.

Zeven grof- en kleinsmeden hadden zich als vervaardigers van ploegen aangegeven; aan twee van deze ploegen werd door de commissie van beoordeeling de mededinging ontzegd, doordien deze naar H.Ed. gevoelen reeds waren gebruikt; van die 5 hadden de minste trekkracht die van A. Luinge, te Warffum, met 295 N. ℔, en die van Jacob Rus, te Kloosterburen, met 303 N. ℔, zoodat deze de beide prijzen hebben ontvangen.

Na afloop van de werkzaamheden hield de heer C. Reinders tot de groote opgekomene menigte eene aanspraak, waarin z.ed. het nut van dergelijke wedstrijden en tentoonstellingen breedvoerig ontwikkelde. Deze muzijk- en zangezelschappen aldaar in vereeniging met de muzijk van Middelstum en het zanggezelschap van Uithuizen voerde verschillende muzijk- en zangstukken uit, zoodat dit met regt een der schoonste volksvermaken kon heeten en te wenschen zoude het waarlijk zijn, dat zulke vermaken veel werden nagevolgd.

— Te *Norg* hielden de onderwijzers der beide afd. van 't tweede distrikt gisteren hunne gecombineerde vergadering. Bij absentie van den heer schoolopziener, werd het presidium waargenomen door den onderwijzer *A. Odding*, van Roderwolde. De onderwijzer *H. Vrieling*, van Vries, opende de vergadering met eene voorlezing over: De *Onderwijzersbetrekking van hare lichtzijde beschouwd*, waarna de verslagen der afdeeling-vergaderingen werden voorgelezen.

— In den voormiddag van den 5den dezer had er te *Noordlaren* een allertreurigst voorval plaats. Een zesjarig zoontje van A. Homan aldaar bevond zich spelende met nog andere kinderen aan de straat, bij een hek, 't welk zij voor aankomende rijtuigen openden en toesloten, ten einde daarvoor eenige centen te ontvangen. — Omstreeks half tien komt er een boeren wagen voorbij. Een van de inzittende personen werpt den kinderen een' cent toe. Zij grijpen er naar, met dat ongelukkig gevolg, dat bovengenoemd knaapje onder den wagen geraakte, en een der raderen hem over de borst ging.

Het kind werd dadelijk in huis gebragt, en geneeskundige hulp in allerhaast ingeroepen, doch te vergeefs. In den namiddag van dienzelfden dag blies het, na veel pijn en groote benaauwdheid te hebben uitgestaan, tot diepe smart der ouders den laatsten adem uit.

— Door het dept. voor de zaken der Hervormde eeredienst is goedgekeurd het ontworpen reglement op de vervulling der toekomstige vakaturen van predikant te *Zuidlaren.*

— In den gemeenteraad van *Leiden* is besloten, de winst der stedelijke gasfabrijk over 1852 te bepalen op *f* 12,708,63½, welke in de gemeentekas zal worden gestort en door den ontvanger zal worden verantwoord.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft ter kennis van het publiek gebragt, dat in de voornaamste gemeenten des rijks, tegen den prijs van *f* 0,75 het exemplaar, is verkrijgbaar gesteld het werk, getiteld: *Verslag van den landbouw in Nederland over 1851.*

UITSLAG DER HERSTEMMINGEN voor leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal.

Deventer. Uitgebragte geldige stemmen 1061. — Verkozen de heer C. M. STORM VAN 's GRAVESANDE met

542 stemmen. — Op den heer mr. J. R. THORBECKE waren 519 stemmen uitgebragt.

Hoorn. Uitgebragte geldige stemmen 2355. — Verkozen de heer J. DONKER Hz. met 1199 stemmen. — Op den heer mr. A. S. VAN NIEROP, aftredend lid, waren 1156 stemmen uitgebragt.

Middelburg. Uitgebragte geldige stemmen 1753. — Verkozen de heer mr. D. VAN ECK, aftredend lid, met 918 stemmen. — Op den heer mr. C. W. E. VAILLANT waren 835 stemmen uitgebragt.

Zierikzee. Uitgebragte geldige briefjes 918. — Verkozen jhr. mr. J. F. SCHUURBECQUE BOEIJE met 516 stemmen. — Op den heer mr. S. H. ANEMAET waren 402 stemmen uitgebragt.

Tilburg. Uitgebragte geldige stemmen 1907. — Verkozen de heeren mr. F. J. JESPERS met 1315 en mr. C. C. A. BEENS met 1008 stemmen. — Op de heeren mr. E. J. A. BORRET en mr. P. HOLLINGERUS PIJPERS waren respectivelijk 904 en 379 stemmen uitgebragt.

Eindhoven. Uitgebragte geldige stemmen 1456. — Verkozen de heer mr. P. VAN DEN HEUVEL met 764 stemmen. — Op den heer J. F. VAN DER HEYDE, aftredend lid, waren 692 stemmen uitgebragt.

's Hertogenbosch. Uitgebragte geldige stemmen 1681. — Verkozen dr. J. H. H. DE POORTER met 1074 stemmen. — Op den heer mr. J. R. THORBECKE waren 606 stemmen uitgebragt.

De verkiezing van een lid voor de Tweede Kamer der Staten Generaal in het hoofd-kiesdistrikt 's Gravenhage en Amsterdam, in plaats van den heer J. C. BAUD, die voor Rotterdam heeft geopteerd, is bepaald op Donderdag den 16den Junij aanstaande; die voor Gouda is op den 13den bepaald.

De minister van financiën heeft de daarbij belanghebbenden verwittigd, dat er thans gelegenheid bestaat om, behalve over Southampton, volgens vroeger berigt, ook langs den weg van Marseille, en om de andere maand, brieven met de Indische landpost naar Australië te verzenden. Deze brieven zijn bij het vertrek van hier aan eene gedwongene frankering, ten bedrage van 80 cents de enkele brief, niet boven de 7½ wigtjes wegende, onderworpen. De verzending behoort te geschieden met de landmail der eerste helft van de maanden Januarij, Maart, Mei, Julij, September en November.

Bij hetgeen reeds in ons nummer van den 31sten l.l. daaromtrent is gezegd, meenen wij onze lezers nog opmerkzaam te moeten maken op hetgeen in het *Repertorium* van dr. VAN HASSELT en HEKMEIJER, VI jaarg., bladz. 159, voorkomt onder den titel:

Nadeel van den tafeldans, enz.

Wij zullen geen enkel woord behoeven te verspillen tot het geven eener verklaring van den reeds algemeen befaamden *tafeldans* (het Tisch-rücken, het Tisch-sprechen, enz. der Duitschers); onderscheidene populaire brochures en beschrijvingen daarvan in de dagbladen hebben reeds leering genoeg gegeven over dit waarschijnlijk ephemère komplement van de reeds begravene *electro-biologie* althans bij ons te lande. Even als daaraan een *veto* is gesteld door de wijze voorzigtigheid van vele geneeskundigen, en enkele provinciale en stedelijke geneeskundige commissiën, op grond van schadelijke nawerking daarvan bij sommige individuen waargenomen, zoo ook en misschien sterker nog, omdat het algemeener is, zal het wel met den tafeldans gaan en moeten gaan. Althans wij haasten ons uit een der laatste nommers van het *Wiener mediz. Wochenschrift*, 30sten April 1853, S. 287, een berigt over te nemen van dr. v. BRENNER, uit Ischl, waarin hij mededeelt, dat dien ten gevolge, behalve eene minder beteekenende aandoening bij andere jonge voorwerpen, bij één dienstmeisje kramptrekkingen en vrij belangrijke *hersencongestie* met ijlen zijn ontstaan, terwijl zij niet dan één uur daarna weder tot zich zelve kwam en alzoo ook buiten kennis is geweest. Teregt zegt dus v. B., „*zenuwgevoelige* vrouwen moeten altoo tegen dit spel worden gewaarschuwd.” Ook wij hebben hier ter stede reeds getuigenis hooren afleggen door een jonge dame, dat zij er door op het punt was geweest van in *flaauwte* te vallen, terwijl objectief hare doodsbleeke gelaatskleur zulks ten volle bevestigde. Van een meisje van 12 jaren vernam ik woordelijk, *zonder* dat zij daarover van anderen had hooren spreken, „dat zij er zich een geheelen tijd daarna heel *naar* van gevoeld had.”

Letternieuws.

Algemeene grondbeginselen der aardrijkskunde, door L. A. SCHROEDER STEINMETZ. Vierde, vermeerderde en verbeterde druk. Te Groningen, bij W. v. BOEKEREN.

Het verdienstelijke leerboek van den heer STEINMETZ, waarvan de eerste druk in 1835 het licht zag, heeft sedert dien tijd reeds te zeer de goedkeuring van bevoegde beoordeelaren en de gunstige ontvangst op Latijnsche scholen als anderzins weggedragen, dan dat het nog noodig kan worden geacht in eene breedvoerige beoordeeling er van te treden. Wij merken alleen bij de korte aankondiging van dezen vierden druk op, waarvan de zorg aan mr. G. W. VOORMEULEN VAN BOEKEREN was opgedragen, dat deze op nieuw naauwkeurig met de latere ontdekkingen is in overeenstemming gebragt, zoodat wij ook deze bewerking ten ruimste durven aanbevelen.

Kerknieuws.

MARRUM, 31 Mei. Ter vervulling der vakature, ontstaan ten gevolge het verleend emeritaat aan den weleerw. heer *J. B. de Boer*, is heden bij de Herv. gemeente van Marrum en Nijkerk beroepen de weleerw. heer *G. Flieringa, H.z.*, predikant te Menaldum.

BOLSWARD, 31 Mei. Heden heeft de kerkeraad der Hervormde gemeente alhier, uit een gemaakt gros en twaalftal van predikanten, geformeerd het volgend zestal: *H. van Amerom*, te Herwijnen; *H. J. Bruins*, te Leusden; *J. M. Ferff*, te Mastenbroek; *G. A. Hoog*, te Nieuwland; *P. M. Keller van Hoorn*, te Baambrugge, en *J. J. Richard*, te Blaauw-Capelle.

(*Ingezonden.*)

In de *Groninger Courant* van Dingsdag den 31sten Mei, wil „een vriend van grondig en doelmatig onderwijs” aan de Gemeentebesturen en Gedeputeerde Staten de gedragslijn voorschrijven: om toch te waken tegen het oprigten van bijzondere scholen der 2de klasse. Wel wordt in de laatste volzin gesproken, dat allen mogten toezien, die voordeel meenden te zien in 't oprigten van dergelijke scholen. Doch wat die alles beteekenen buiten de genoemde autoriteiten, is in de laatste tijden meermalen gebleken. Wat aangaat het voorstel der Groninger Commissie: wij zijn geheel met haar eens, als het oprigten van bijzondere scholen der 2de klasse overal geschiedde. Het zoude niet moeten worden toegestaan, wanneer men vooraf wist, dat zoodanige school niet meer dan 100 leerlingen zoude tellen, zonder verhooging van schoolgeld te hebben. Maar wanneer zoodanige scholen eens 200 leerlingen bevatten zouden, dan heeft zoodanige onderwijzer geen karig inkomen meer; en wanneer de openbare onderwijzer dan nog ruim zoo vele leerlingen behield, werd deze voorzeker niet broodeloos gemaakt.

Wat betreft het punt van nevenwerkzaamheden door zoodanige onderwijzers bij de hand genomen, is ook aan bedenking onderhevig. Juist die onderwijzers, die landerijen als kosterijgoederen bezitten of door hun ruim inkomen zich die hebben aangeschaft, zijn niet zelden meer op 't veld, dan in de school te vinden.

Wat betreft een duister, bekrompen en ongezond schoolvertrek: ook hier valt veel op aan te merken. Waarom noodzaken de gemeentebesturen zulke onderwijzers niet om hunne lokalen te verbeteren? De vriend weet toch wel, dat niemand thans eene school mag bouwen, dan nadat het bestek door den schoolopziener en het gemeentebestuur is goedgekeurd. Die bijzondere scholen die zoo slecht zijn, zijn opgerigt, zonder voorkennis van het bestuur. Men heeft ze oogluikend toegelaten. Maar als iemand eene school bouwt, dan moet het gebouw al wonderlijk zamengeflanst worden, als het niet een menschen leeftijd goed bleef: want is de onderwijzer overleden, dan hangt het immers van 't bestuur af, om den opvolger te benoemen; en dezen kan men immers nieuwe verpligtingen opleggen. Maar hoevele gemeenteschoolen heeft men niet, die ook treurig gesteld zijn. In hoevele zulke scholen ontbreekt het niet aan ruimte, zoodat men wel de helft der leerlingen moest afwijzen, zoude ieder kind 70 vierkante palmen oppervlakte hebben.

Wat betreft het gemis aan hulpmiddelen en ondermeesters, is ook aan bedenking onderhevig. De onderwijzer in eene school der 2de klasse moet in alles voorzien. Onderhoud van 't gebouw, vuur, licht enz. Waaruit moet hij dit bestrijden? Uit de schoolgelden. Als hij dus niet zorgt, dat hij goed, degelijk onderwijs kan geven, dan benadeelt hij zich zelven. Het is dus voor hem van belang om zich van goede hulp te voorzien.

Op het laatste punt, n.l. dat in zoodanige scholen de tucht niet wordt gehandhaafd, merken wij dit aan.

Als de onderwijzer waarlijk een regtschapen man is, als hij het vertrouwen der ouders en de liefde der leerlingen bezit, waarom zou dan in zulke scholen de tucht niet gehandhaafd worden? Dat men door lage middelen de kinderen zal trachten te winnen, zijn daadzaken, ook wel door openbare schoolonderwijzers gebezigd!

Wij willen toestemmen, dat men enkele ouders heeft, die hun welbegrepen belang niet kennen, en met zoodanige lage handelwijze gediend zijn; doch zoovele te vooronderstellen, dat dit het geheele bestaan van den onderwijzer den bodem zoude inslaan, is waarlijk al heel laag van Nederlands zelfstandige natie gedacht!

Wij stemmen met den vriend in, dat men met ernst en onpartijdigheid over de verklaring van eene zoo zeer bevoegde autoriteit moet nadenken. Wij zijn het volkomen met hem eens: niets aannemen bloot op het gezag van anderen. Zeker schoolopziener zeide eens: „lees met wantrouwen.”

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 6 Junij. Heden morgen is van hier met ballast vertrokken de nieuwgebouwde schoonergaljoot Alida, kapit. *G. A. Valk*, van Veendam, naar Archangel, om van daar lading te halen. — Onderscheidene andere nieuwe bodems liggen thans in onze havens zeilklaar, om in den loop dezer week insgelijks naar Archangel te varen.

Binnengekomen te Amsterdam den 2 Junij, kapit. *Hazewinkel* Harmina, van Dantzig; terug den 3den *Ekamp* de Welvaart, met schade wegens aanzeiling; *Visser* de Vriendschap, van Windau; *Nanninga* de Vriendschap, van Libau; *Puister* Rika, van Koningsbergen; *Steffens* Johannes en *Wegener* Gebroeders, beide van Dantzig; *Heins* Vijf Gebroeders, van Hamburg; den 4den *de Boer* Jantina en *Schuring* Annegiena, beide van Petersburg. — Te Texel den 2 Junij, *Schaap* Bernhard en Elise, *de Koning* Gesina Jantina en den 3den *de Groot* Geertruida, alle 3 van Sunderland; *Zeilinga* Maria, van Osterrisoer. — In het Vlie den 31 Mei, *van der Zwaag* Menschlievendheid, van Londen; *Drewes* Tjakkien, van Newcastle; *Stochfleth* Spitsbergen, van Groenland, met 4500 robben; den 1 Junij *Cappen* Neptunus, van Leith; *Poort* Dirkje, van Nordstrand. — Te Helvoet den 2 Junij, *Brouwer* Noordstar, *Potjewijd* Albertina, *Mooi* Hillechiena Catharina, *Beekman* Hermina, den 3den *Brouwer* Elisabeth, *Staal* Tjadda, *Poti* Spruit, *Upmeijer* Alberdina, *Wijkmeijer* Margaretha, *Vos* Anna Luitzia, *Ahrens* Johanna, *Bos* Eendragt, *Mooi* Renske, *Deddes* Alberdina en *Peper* Alida, alle 15 van Libau; *Pijbus* Voorwaarts, *Koerts* Juffer Garreits, *de Jonge* Etina, *Ruibing* Elsina Catharina, *Verstok* Regina Elisabeth, *van Ingen* Maria Catharina, *de Vries* Vrouw Alida, *Wessels* Elisabeth Machtelina, *van der Veen* Johanna Gesina en *Smilde* de Hoop, alle 10 van Windau; *Bossinga* Amicitia, van Grangemouth; *Smit* Bernardus, van Sunderland. — Te Brielle den 2 Junij, *Koning* Geesina, van Grangemouth; *Mulder* Afina Agatha en *Knooihuizen* Annegina, beide van Windau; *Bekkering* Gezina en den 3den *Zwieting* Petrus Horreus, beide van Libau; *Boswijk* Jantina, van Windau. — Te Vlissingen den 2 Junij, *Schutt* Anna Sophia, van Bourges; *van Wijk* Catharina Elisabeth en *Doodt* Eduard, beide van Memel. — Te Valparasio den 2 April, *de Weerd* Vice Admiraal Lucas, van Panama. — Te Messina den 16 Mei, *Dijkhuis* Christina Jacquelina, van Amsterdam. — Te Palermo den 24 Mei, *Kraan* Annette Fossina, van Amsterdam. — Te Napels den 19 Mei, *Scholtens* Alida Ikina, den 20sten *de Weerd* Willem en den 25sten *Mulder* Harmonie, alle 3 van Amsterdam. — Te Livorno den 24 Mei, *Struik* Fenna Gerarda, van Amsterdam. — Te Londen den 31 Maart, *Huizinga* Margaretha en *Klein* Alida Hendrika, beide van Porto; *Puister* Imke Giezen, van Rotterdam; den 1 Junij *Visser* de Hoop, van Workum; *Bakker* Reina, van Groningen. — Te Reije den 31 Mei, *Bakker* Agatha Wilhelmina, van Hamburg. — Bij Dungeness den 31 Maart, *van der Veer* Wilhelmina Frederika en *Nennsboog* Zeester, beide van Suriname naar Amsterdam. — Te Liverpool den 30 Mei, *Wiersema* Mentor, van Dordrecht; *Bossinga* Ceres, van Nantes; *Tuntelder* Geertruida, van Galway; den 1 Junij *Strating* Jantina, van New Ross. — Te Leith den 29 Mei, *Stoeldraijer* Adriana, van Rostock. — Te Aberdeen den 31 Mei, *Douwes* Harmonie, van Stettin. — Te Goole den 30 Mei, *Heins* Frouwina Margaretha, van Rotterdam. — Te Fisherow den .... *Gort* Alida, van Dantzig. — Te North Shields den 1 Junij, *de Boer* Eendragt, van Harlingen; *de Jong* Castor, van Stettin. — Te Hull den 31 Mei, *Visser* Vrouw Janneke, van Dantzig; *ter Poorten* Ida Maria, van Hamburg. — Te Sunderland den 30 Mei, *Topzand* Hopende Zeeman, van Shields.

Binnengekomen te Hamburg den 31 Maart, kapit. *Riebeling* Catharina Margaretha, van Amsterdam; *Mulder* Goede Verwachting, van Termunterzijl. — Brunshausen gepasseerd den 30 Mei, *Legger* Geerdina, van Newcastle; den 31sten *Tent* Goede Verwachting, van Amsterdam; *Gust* Vrouw Margaretha, van Termunterzijl. — Te Bremerhaven den 30 Mei, *Schuur* Jacoba Gezina, van Dordrecht; *Stuitje* Jochemina, van Dockum. — Te Sonderburg den 23 Mei, *Kuipers* Vrouw Maria, van Leeuwarden. — Te Swinemunde den 29 Mei, *Brouwer* Harmina Nepperus, van Grangemouth; den 30sten *Doekes* Alida Giezen, van Newcastle. — Te Pillau den 29 Mei, *Drent* Morgenster, van Amsterdam. — Het Eider-Kanaal gepasseerd den 27 Mei, *Visser* Anna Sophia, van Hamburg naar Stettin; den 28sten *Joosten* Hendrika Bouwina, van Hamburg naar Memel; den 29sten *Joosten* Vr. Hillegina, van Bremen naar Stettin; *Oostra* Margaretha Hillegina, van Bremen naar Dantzig; *Pieper* Anna Margaretha, van Hobroe naar Altona.

Binnengekomen te Hamburg den 2 Junij, kapit. *Dijkstra* Geertina, van Amsterdam. — Te Brunshausen gepasseerd den 3 Junij, *Dost* Vr. Margaretha, *Mulder* Vr. Klasina en *Mulder* Margrieta, alle 3 van Amsterdam. — Te Cuxhaven den 2 Junij, ... Susanna Gezina, van Boness. — Te Koppenhage den 28 Mei, *Broekema* Maria, van Stettin. — Te Swinemunde den 30 Mei, *Koning* Johanna Marchina en *Foelders* Weldaad, beide van Bremen. — Te Pillau den 30 Mei, *Zeven* Elsina Jantina, van Amsterdam; den 31sten *Eefting* Jonge Johanna, van Amsterdam. — Te Dantzig den 31 Mei, *Sparjer* Catharina Sophia, van Dordrecht; *de Groot* Klasina Arendina, van Cette. — Te Croonstadt den 25 Mei, *Spijkman* Juliana Louisa, van Amsterdam; *Bakker* Johanna Elisabeth, van Antwerpen; den 26sten *Garrels* Henrica Christina, van Liverpool. — Te Bergen den 26 Mei, *Stuut* Catharina Elisabeth, van Harlingen. — Te Holtenau den 1 Junij, *Visser* Vr. Margaretha, van Colberg n. Amsterdam; *de Winter* Catharina, van Stettin naar Goole; den 2den *Oostra* Annegina, van Stettin naar Rye. — Het Eider-Kanaal gepasseerd den 30 Mei, *Brouwer* Hoop, van Memel naar Fedderward; den 1 Junij *Joosten* Jantina, van Bremen naar Dantzig; den 2den *Meeter* Vertrouwen, van Dantzig naar Zwolle.

Binnengekomen te Texel den 1 Junij, kapit. *Mulder* Alida, v. Triest; *Scherphier* Alberdina, v. Bordeaux; *de Jong* Mina, v. Hull; *Kranenburg* Johanna, v. Petersburg; *Visser* Eensgezindheid en *Helmers* Hendrika Roelina, beide v. Frederikstad. — In het Vlie den 3 Junij, *Visser* Vriendschap, v. Windau; *Nanninga* Vriendschap, v. Libau; *Puister* Rieka, v. Koningsbergen; *Steffens* Johannes, v. Dantzig; *de Vries* Anna Sophia, v. Veile; *de Jong* Goede Verwachting, v. Osterrisoer. — Te Helvoet den 3 Junij, *Oldenburger* Sara Maria, v. Libau; den 4den *Schenk* Ida en Cornelia, v. Windau. — Te Brielle den 4 Junij, *Wolkammer* Alberdina, v. Stettin. — Te Vlissingen den 3 Junij, *Duit* Frouwina, v. Memel; *van der Zee* Jonge Albert, v. Hamburg. — Te Havanna den 13 Mei, *de Jong* Zuiderzee, v. Harlingen. — Te Venetiën den 28 Mei, *de Boer* Arjen Brouwer, v. Amsterdam. — Te Genua den 29 Mei, *Mooi* Hylke Tromp, v. Amsterdam. — Te Londen den 3 Junij, *Visser* Trijntje en *Stuitje* Catharina Luitgarda, v. Stettin; *Kemper* Gebroeders, v. Aalborg. — Te Poole den 2 Junij, *de Jonge* Jantina, v. Groningen. — Te Liverpool den 2 Junij, *van Calker* Christina Jacoba, v. Trinidad. — Te Aberdeen den 1 Junij, *Mulder* Wendelina, v. Stettin. — Te Charlestown den 27 Mei, *Legger jr.* Marchiena, v. Leith. — Te North Shields den 2 Junij, *Meijer* Margaretha, v. Zwolle. — Te Hull den 2 Junij, *de Vries* Heilina, v. Memel; *Potjer* Catharina, v. Stettin; *Reijer* Jansje Hillegina, v. Groningen.

Vertrokken van Amsterdam den 31 Mei, kapit. *Flik* de Onderneming, naar Norköping; den 1 Junij *Oldenburger* Geppina, naar Civita Vecchia; *Carst* Elisabeth Lollina, naar Petersburg; *Waterborg* Fokkina, naar Lubeck; *Bolhuis* Gesina, naar Flensburg; den 3den *Schaap* Frederik, naar Archangel; den 4den *Engelsman* Dina Marchina, naar Riga; *van Aken* Hendrika Dorentea, naar Dantzig. — Van Texel den 1 Junij, *Huisman* Edzard, naar Odessa; den 3den *Oldenburger* Geppina, naar Cevita Vecchia. — Van Vlissingen den 30 Mei, *Gort* Vriendschap, naar Londen. — Van Livorno den 21 Mei, *Fekkes* Tjallinga Aurelia, naar Amsterdam. — Van Rouaan den 30 Mei, *Jonker* Johanna Christina, naar Koningsbergen. — Van Antwerpen den 2 Junij, *Joosten* Neptunus, naar de Oostzee. — Van Falmouth den 29 Mei, *Wieringa* Anke Berg, v. Galatz n. Newrij. — Van Cardiff den 31 Mei, *Kuipers* Bertha, naar Amsterdam. — Van Liverpool den 31 Mei, *Munneke* Marchina Gesina, naar Nerva; den 1 Junij *Bakker* Johanna, naar Stettin.

Vertrokken van Hamburg den 31 Mei, kapit. *van der Zee* Jonge Albert, naar Antwerpen. — Van Bremerhaven den 29 Mei, *Datema* Margaretha Hendrika, naar Stettin; *Bakker* Hoop, naar Termunterzijl. — Van Hoyer den 23 Mei, *de Vries* op Hoop van Zegen, naar Amsterdam. — Van Sonderburg den 24 Mei, *Kuipers* Vrouw Maria, naar Hadersleben. — Van Swinemunde den 28 Mei, *de Winter* Catharina, naar Goole; den 29sten *de Boer Sap* Thelina, naar Petersburg. — Van Dantzig den 26 Mei, *Kuiper* Alida Schuringa, naar Amsterdam; *de Boer* Johannes, naar Harlingen; den 27sten *Meeter* Vertrouwen, naar Zwolle; *Mellema* Hermanus Hesselaar, naar Nantes; *Legger* Jezelina, naar Amsterdam; den 29sten *de Boer* Willem, naar Harlingen; *Gruppelaar* Niesina, naar Rotterdam.

Vertrokken van Hamburg den 1 Junij, kapit. *Muntendam* Jacoba, naar Motsen; den 3den *Gnodde* Alida Sophia, naar Tonningen. — Van Swinemunde den 31 Mei, *Kolkman* Geertruida Gesina, naar Amsterdam. — Van Pillau den 30 Mei, *Harding* Alida, naar Schiedam. — Van Dantzig den 31 Mei, *de Winter* Margaretha, naar Amsterdam; *de Jonge* Vr. Martha, van Bremen; den 2 Junij, *Stoorvogel* Adriana, naar Amsterdam. — Van Bolderaa den 30 Mei, *Mulder* Ida, naar Helsingor. — Van Croonstadt den 27 Mei, *Sap* Emma Maria, naar Dundee; *de Boer* Gesina, naar Helsingor. — Van Stockholm den 30 Mei, *Jonker* Anna Sophia, naar de Oostzee. — Van Bergen den 26 Mei, *Koops* Lammechina, naar Riga.

Vertrokken van Texel den 4 Junij, kapit. *Croes* de Jonge Reinje en *Gunter* Cornelia, beide n. Londen. — Van Triest den 30 Mei, *Hubert* Johanna Margaretha, n. Hamburg. — Van Hull den 2 Junij, *Hazewinkel* Anna en Mientje, n. Newcastle.

ZOUTKAMP, 5 Junij. Binnengekomen den 2 Junij, kapit. *van Sluis* Tjakina, van Dantzig.

Vertrokken den 5 Junij, kapit. *Jonkhoff* de Eendragt, n. Noorwegen.

OOSTMAHORN, 5 Junij. Ter reede gearriveerd den 3 Junij, kapit. *Rooseboom* Eendragt, v. Bremen n. Amsterdam; *Rasker* Margretha, v. Hamburg n. Groningen; *Huisman* Hinderina, v. Bremen n. Amsterdam; *Visser* Hillegonda Maria, v. Noorwegen n. Dockum.

Vertrokken den 5 Junij, kapit. *Smit* Annechiena Geziena, v. Groningen n. Archangel; *Claussen* Christine Mathilde, v. Dockum n. Archangel; *Nielsen* Johanna Cecilia, v. Dockum n. Denemarken; *Jonkhoff* Eendragt, v. Groningen n. Noorwegen.

DELFZIJL, 2 Junij. Binnengekomen den 31 Mei, kapit. *Polee* Reina Arendina, v. Frederikstad; den 1 Junij *Oetzes* de Hoop, v. Leer; *Visser* Henriette en *Feiken* Alida Adriana, beide v. Hamburg; *Bloema* Alida Gezina, v. Krageroe; *van der Werff* Alida en *Schooff* Adam, beide v. Laurwich; den 2den *Pot* Johannes, v. Emden; den 3den *Bolmeijer* Uit Vriendschap, v. Leer; *de Jonge* Jantina Engelina, v. Frederikstadt; *Friederichs* Bernhardina, v. Delfzijl n. Norden, als bijlegger; den 4den *de Cock* Hillechiena, v. Oudsoen.

Vertrokken den 1 Junij, kapit. *Postma* Magrietha, n. Norden; *Pot* Johannes, n. Emden; *Kort* Petronella en *Wiarts* Antina, beide n. Leer; den 2den *Lodewijks* Arendina Sophia en *van der Molen* Jantiena, beide n. Norden; *Forma* de Vr. Antje, n. Leer; *Frik* de Vr. Heilina en den 2den *Oetzes* de Hoop, beide n. Emden; den 4den *Goldman* Aerroe, n. Archangel; *Heins* Bouwina, n. Leer; *Huisman* Aurora, n. Bremen; *Suchman* Anna Magaretha, n. Bremen.

TERMUNTERZIJL, den 4 Mei. Binnengekomen den 1 Junij, kapit. *Burman* Geziena, v. Oldenburg; den 2den *Boswijk* de Vr. Henderika, v. Noorwegen; *Bakker* de Hoop, v. Oldenburg; den 3den *Scheppers* de Eendragt, v. Noorwegen; *Meiners* de Vr. Janna, v. Oldenburg.

Vertrokken den 29 Mei, kapit. *de Vries* de Vr. Anna en den 30sten *Busker* Gietina, beide n. Norden; den 31sten *Havenga* de Vr. Annegiena, n. Ditzum; den 2 Junij *Vos* Aaltina, n. Halte; den 3den *Dik* de Vier Gezusters, n. Noorwegen.

HARLINGEN, 4 Junij. Binnengekomen den 2 Junij, kapit. *Stockfleth* Spitsbergen, v. Groningen; *Spithorst* Lubbegina en den 4den *de Groot* Geertruida, beide v. Oudsoen.

Vertrokken den 29 Mei, kapit. *de Boer* Eendragt, n. Engeland; *Kok* Newa en den 2 Junij *Visser* Ymkje Visser, beide n. Noorwegen

HULL, 31 Mei. Het schip Tweelingen, kapit. *Schoemaker*, van Londen, is alhier masteloos binnengesleept.

Volgens brief van Grietzijl van den 29 Mei, was het overgebleven gedeelte der lading krenten, van het aldaar met schade binnengeloopen schip Catharina, kapit. *D. H. Velirg*, van Amsterdam naar Londen, nagezien en onverscheepbaar bevonden, en zou den 15 Junij publiek verkocht worden.

Het schip Eppien, kapit. *K. J. Potjewijd*, v. Londen n. Petersburg, te Fahrsund binnen, was den 16 Mei van de geledene schade hersteld en gereed om de reis voort te zetten.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

31 Mei. Roskamp, Luna, v. Sunderland n. Dantzig, m. steenkool.
Helmers, Stad en Lande, v. Amst. n. Memel, m. dakpannen.
Tiktak, Jantina Fennechiena, v. Bergen n. Nerva, m. harings.
Boswijk, Hendrika, v. Stavanger n. Wijburg, m. harings.
Douwes, Eendragt, v. Bordeaux n. Petersburg, m. wijn.
Huberth, Juffer Anetta, v. Hamburg n. Petersb., m. hout.
Coerkamp, Gebr. Coerkamp, v. Koningsb. n. Amst., m. tarwe.
de Jong, Dina Immechina, v. Stettin n. Caen, m. hout.
de Boer, Johannes, v. Dantzig n. Harlingen, m. hout.
Ketelaar, Hazard, v. Newcastle n. Riga, m.
1 Junij. Mellema, Hermanus Hesselaar, v. Dantzig n. Nantes, m. hout.
Kuiper, Alida Schuringa, v. Dantzig n. Amst., m. tarwe.
Kuiper, Engel. Pietronella, v. Windau n. de Maas, m. granen.
Middel, Bouwina, v. Newe. n. Stockholm, m.
Rabe, Juffer Sara Anna Corn., v. Rostock n. Leith, m. tarwe.
v. Duinen, Alkanna Elizab., v. Windau n. de Maas, m. gerst.
Hazewinkel, Hendr. Jantina, v. Petersb. n. Kirkaldy, m. vlas.
Meppelder, Concordia, v. Windau n. de Maas, m. gerst.
Vos, Maria Cornelia, v. Libau n. Schiedam, m. gerst.
Vos, Margiena Willemina, v. Hamburg n. Riga, m. stukgoed.
Schreuder, Jantina Roelina, v. Petersb. n. Sunderl., m. haver.
de Boer, Willem, v. Dantzig n. Harlingen, m. hout.
v. Ingen, Helena Brons, v. Libau n. de Maas, m. rogge.

De Wind den 31 Mei N.N.W., N.N.O.; den 1 Junij O., O.Z.O.; den 2den N.

SCHEEPSVRACHTEN.

STETTIN, 30 Mei. Naar Schotland 19½ sh. voor eiken scheepshout, Aberdeen 3 sh. voor tarwe, Oostkust van Engeland 3 sh. 2 d., Londen 3 sh. 6 d.

MEMEL, 28 Mei. Aberdeen 23 sh. per ton beenderen, Hull 4 sh. per qr. tarwe, Londen 22 sh., Gloucester 26 sh. per load.

DANTZIG, 30 Mei. Londen 4 sh. 3 d. per qr. tarwe, Lowestoft 24 sh. per load balken, Amsterdam *f* 24 per last rogge.

KONINGSBERGEN, 29 Mei. De vrachten zijn gedrukt: Leith en de Oostkust 4 sh., Londen 4 sh. 5 d. per qr. tarwe. Naar Holland weinig aanvraag, een schip is bevracht naar Schiedam tegen *f* 24,50 en *f* 1 per last tarwe.

PRIJS VAN HET ROGGEBROOD, volgens den prijs der Rogge aan de Beurs te Groningen.

MAANDAG, 6 Junij 1853, GEENE VERANDERING.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 3 *Junij.*

TARWE.		Zw. Zaad	66 ℔ *f* 6,75	Bl. Voer	38 ℔ *f* 2,80
Oude	70 ℔ *f* 8,00	Veen	66 » » 6,55	»	40 » » 2,95
N. Oml.	68 » » 7,20	»	68 » » 6,85	Zw. Voer	36 » » 2,65
»	70 » » 7,70	GERST.		»	38 » » 2,80
»	72 » » 8,20	Winter	54 ℔ *f* 4,90	»	40 » » 2,90
» Old.	68 » » 6,95	»	56 » » 5,20	BOONEN.	
» »	70 » » 7,45	»	58 » » 5,50	Paardeb.	*f* 5,75 *f* 6,25,50
» »	72 » » 7,95	Zomer	» »	ZADEN, ENZ.	
» »	» »	»	» »	Gr. Gort p. m.	*f*
ROGGE.		Knobbe	60 » » 5,30		*f* 8,25,50,75
Inl.	64 ℔ *f* 6,10	»	62 » »	Par. 100 N. ℔	*f* 11,75 *f* 15
» »	66 » » 6,50	HAVER.		Old. Koolz.	
» »	68 » » 6,90	Dikke	38 ℔ *f* 2,80	Oml. dito	
» »	70 » » 7,40	»	40 » » 2,90	Oostfr. dito	*f* 12 *f* 12,25
» »	» »	»	42 » » 3,00		
BOEKWEIT.		»	44 » » 3,15	G. Mosterdz. v.	*f* tot *f*
Gr. Zd.	64 ℔ *f* 6,55	»	46 » » 3,25	Raapolie p.v.	*f* 35,50 *f* 36
» »	66 » » 6,85	»	48 » » 3,35	Prijs der Boter.	
» »	68 » » 7,15	»	50 » » 3,50	boter per ⅛ ton	*f* 13
		Bl. Voer	36 » » 2,65		*f* 13,50

Tarwe met weinig aanvoer en wel zoo aangenaam. — Rogge minder vraag en 10 cent lager afgegeven. — Grijze Boekweit 15 ct., Zwarte en Veen mede iets lager afgegeven. — Gerst niet driftiger. — Haver over 't geheel goed prijshoudend. — Boonen in een doen. — Gort als voren. — Koolzaad stil. — Raapolie iets lager.

AMSTERDAM, 3 *Junij.* Tarwe prijsh.: 129 ℔ witb. Pools. *f* 330; 129 ℔ n. b. dito *f* 325; 126 ℔ dito niet mooi *f* 288; 126 ℔ Pommer *f* 263; 123 ℔ o. Zeeuws. *f* 298. — Rogge met weinig handel: 116 ℔ o. gedr. *f* 186; 121 ℔ n. Donau *f* 207. — Boekweit iets hooger verkocht: 117 ℔ p. Groot-Brab. *f* 215.

Koolzaad bij vorigen marktdag op Sept. ½ p. vl. lager, op het voorjaar ½ p. vl. hooger; op 9 vat in Sept. 62 p. vl.; Oct. 62½ p. vl.; April 1854 64 p. vl. — Lijnzaad in een doen; 111, 112 ℔ Petersb. *f* 295; 108 ℔ dito *f* 282½. — Raapolie dadelijk en op levering in den beginne lager afgegeven, bleef op het laatst vaster; op 6/w. *f* 35,50; Vlieg. *f* 34,50; per volgbriefje *f* 33,75 a *f* 34; Sept. *f* 34,75 a *f* 35,25; Oct. *f* 35 a *f* 35,50; Nov. *f* 35,25 a *f* 35,75; Dec. *f* 35,50 a *f* 36; Mei 1854 *f* 36,25 a *f* 36,75. — Lijnolie op 6/w. *f* 30,75; Vlieg. *f* 29,75 a *f* 29,50. — Hennepolie op 6/w. *f* 37,75; vlieg. *f* 36,75.

LONDEN, 1 *Junij.* Het weder is kouder; aanvoeren matig. Tarwe meer gevraagd en nu en dan 1 sh. hooger. Archangel Haver met meer vraag. Van buitenslands werden sedert Maandag aangevoerd: 3930 qrs. Tarwe, 4390 qrs. Gerst, 5650 qrs. Haver en 2880 z. Meel.

LONDEN, 3 *Junij.* De graanmarkt was heden talrijk bezocht en er was veel vraag naar Tarwe, doch uit hoofde van het eischen van hoogere prijzen bepaalde de omzet zich tot volstrekte benoodigdheid; intusschen moest men daarvoor 1 sh. verhooging besteden. Gerst, Boonen en Erwten blijven als l.l. Maandag. Haver vast op de notering van dien dag. Voor zeilende ladingen Tarwe werd 2 sh. boven de vorige prijzen bewilligd.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 3 *Junij.* Hoewel de aanvoer van schapen en lammeren en van oude varkens op verre na zoo groot niet was, als de vorige markt, was zij toch nog aanzienlijk te noemen. — In schapen en lammeren werd tegen vorige prijzen nog al eenige handel gedaan en wel voornamelijk naar Vriesland. — Oude varkens gingen van *f* 15 tot *f* 25 à *f* 26 nog al tamelijk vlug van de hand. In biggen was de handel in den beginne der markt niet vlug, doch later werd dezelve iets beter, en tegen hooge prijzen werd alstoen nog iets gedaan.

LONDEN, 5 *Junij.* Aan de veemarkt heerschte eenige meerdere kooplust, zoodat puike kwal. ossenvleesch met 4 sh. 4 p. a 4.6 werd betaald.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 4 *Junij.*

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 63¼, 63⅜, 63¼; Dito Dito 3 pCt. 75⅝; Dito Dito 4 pCt. 94⅜, 94¼, 94⅜; O. I. Leening 4 pCt. 94⅝; Haarlemmer-Meer 5 pCt. 105½; Aand. Rijn-Spoorweg 4½ pCt. 102¾. — BELGIE, Dito bij *Rothschild* 2½ pCt. 52½. — SPANJE, Onbep. Stukken 1 pCt. 23 5/16, 23⅜, 23⅜; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 43 3/16, 43⅜, 23⅜; Coup. Bewijzen 5 15/16; Amort. Schuld 5⅜. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. 38½; Dito Dito 4 pCt. 36 13/16.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 108⅜;

Cert. 4½ pCt. 101⅛; Inschrijving in Assignatiën 6 pCt. 74¼. — OOSTENRIJK. Metall. 5 pCt. 82 7/16, 82½; Dito 1852 5 pCt. 82⅜; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 42 7/16, 42½; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 42 5/16, 42½; Dito Nieuwe 5 pCt. 94⅜; Metall. La. B. 5 pCt. 94¼, ⅜; Oostenr. Act. *f* 1553; Weenerb. bij *Goll en Co.* 5 pCt. 88¾; Nap. Cert. bij L. en B. 5 pCt. 99½; Louis. bij *Hope* 5 pCt. 100¼; Braz. 4½ pCt. 97⅝; Mexik. 25 9/16, ⅝; Peru 4½ pCt. 83¼; Gren. 2¼ pCt. 22⅜; Dito Uitg. 10⅛, 5/16; Venez. 3½ pCt. 39¼, ⅜, ⅜; Dito Uitg. 16½, ⅝; Eng. Russen 5 pCt. 107; Thes. Amst. 106⅜.

Bij geringe affaire was heden de stemming in Holl. fondsen iets flaauwer. In vreemde effekten was de handel insgelijks zeer beperkt. Geen derzelve is merkbaar van deszelfs standpunt van gisteren afgeweken. Alleen was laat beurs eenige meerdere vraag naar Sp. Binnenl. 3 pCts. Van Zuid-Amerik. waren Venez. tot verbeterde prijzen zeer gezocht.

Gren. Onb. St. 2¼ pCt. 22, 1/16; Bl. Gr. Onb. St. 6⅜; Dito v. 500 £ 6⅜, 13/16; Mexik. Onb. St. 25 1/16, 3/16.

Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolong. 2½, Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 63¼; Spaansche 1 pCt. 23⅜; Binnenl. 3 pCt. 43⅜; Metall. 5 pCt. 82½.

AMSTERDAM, 5 *Junij.* EFFECTEN-SOCIETEIT, te 4½ uur.

Integralen 63 7/16, ⅜. Spaansche 1 pCts. 23⅜, 7/16. Binnenl. 3 pCts. 43 7/16, ½. Bewijzen Coups. 6. Mexik. 25⅝. Dito Onbep. 25 3/16, ¼. Grenada Onbep. 22⅛.

Tot de genoteerde koersen vertoonde heden de handel geene bijzondere levendigheid.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

J. SANDERS
met
J. HESSELINK.

GRONINGEN, 1 Junij 1853.

*** LEEUWARDEN, 1 Junij 1853. Getrouwd:
Jonkheer *Mr.* **F. J. J. VAN EIJSINGA**,
Weduwnaar,
met
Jonkvrouwe **T. A. W. C. VAN WELDEREN**
Baronnesse **RENGERS.**

Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd te *Oldehove*, den 2den Junij 1853:
E. L. WIERSEMA,
van de *Nie*, onder *Visvliet*,
met
L. B. VAN HOLDINGA,
van *'t Ruigezand.*

Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:

J. MANDEN,
Rijksontvanger,
met
J. S. CHR. VAN PRAAG.

TERMUNTEN, 4 Junij 1853.

*** Getrouwd:

P. G. KLOS,
Weduwnaar van A. R. KUITERT,
met
M. H. FREYTAG.

PEIZE, 4 Junij 1853.

*** Heden beviel van eene welgeschapen doch doode DOCHTER GEERTRUIDA BENNEMA, geliefde Echtgenoot van
E. G. GROENWOLD,
Koopman in *IJzerwaren.*

WINSCHOTEN, 2 Junij 1853.

*** GRONINGEN, 4 Junij 1853. Bevallen van eenen ZOON W. ROST—KREMER.

Eenige kennisgeving.

*** Door Gods goedheid beviel heden van eene DOCHTER H. J. EGGES, geliefde Echtgenoot van
J. E. LICHTENBERG.

SCHEEMDA, 4 Junij 1853.

*** Heden overleed, in den hoogen ouderdom van ruim 79 jaren, de Heer TIJMEN TIJMENS, Weduwenaar wijlen Mejufvrouw J. J. STELLEMA, in leven *Kerkvoogd van de Hervormde Gemeente van den Ham en Fransum en Landbouwer aldaar.*

DEN HAM, 30 Mei 1853.

Mr. **E. VAN EERDE**,
Mr. **C. DE RANITZ**,
Executeuren Testamentair.

*** Het KINDJE, ons den 25sten Jan. geschonken, werd ons heden door den dood ontrukt.

KROON POLDER, 3 Junij 1853.

G. BUSSCHER MULLER.
JAKOBA MULLER-SISSINGH.

*** Het ZOONTJE, ons voor 2 dagen geschonken, werd ons heden weder door den dood ontrukt.

MEEDEN, 3 Junij 1853.

F. TONKES.
A. MENSINGA.

*** Na eene kortstondige, doch allerhevigste ziekte van slechts eenige dagen, overleed heden onze beminde oudste Zoon, ALBERT BEEKHUIS, in den ouderdom van naauwelijks 17 jaren.

GRONINGEN, 4 Junij 1853.

P. HARTMAN.
J. BEEKHUIS.

*** Heden overleed, tot bittere droefheid, ons eenigst KINDJE, in den ouderdom van ruim 18 weken.

GRONINGEN, 4 Junij 1853.

P. DE VRIES.
J. H. HUIZINGA.

*** EZINGE, 6 Junij 1853. Gisteren morgen te twee uur trof mij de gevoeligste slag des levens, daar mij mijne Echtgenoot GRIETJE GAAIKES KAMPSTRA, na eene echtvereeniging van bijna 30 jaren, in nagenoeg 55jarigen ouderdom, na lang lijden en verval van levenskrachten, door den dood ontrukt werd; waarvan ik door deze kennis geef aan Vrienden en Bekenden.

K. A. ARENDS.

De ondergeteekende, als Executeurs-Testamentair der Nalatenschap van wijlen den Heer **TIJMEN TIJMENS**, in leven Landbouwer te *Ham*, roepen bij deze op de **ERFGENAMEN ab intestato** van den Overledene van **Moederszijde**, om zich, voorzien van de noodige BEWIJSSTUKKEN, **ten spoedigsten** bij een' van de ondergeteekenden te vervoegen.

GRONINGEN, 3 Junij 1853.

Mr. E. VAN EERDE.
Mr. C. DE RANITZ.

De **REKENING** van de **COMMISSARISSEN** der **CONTRAPARTIJ** ligt van **heden** tot en met **Zaturdag den 11den Junij e.k.**, des voormiddags van 11 tot 12 uur, ten Huize van Jhr. Mr. POLMAN GRUIJS, ter inzage van de Heeren Inteekenaren.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.